

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. rugsėjo 30 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Jurisdikcija, teismo sprendimų pripažinimas ir vykdymas – Civilinės ir komercinės bylos – Lugano II konvencija – 15 straipsnio 1 dalies c punktas – Jurisdikcija, susijusi su vartojimo sutartimis – Vartotojo nuolatinės gyvenamosios vietos perkėlimas į kitą konvencijos privalančią laikytis valstybę“

Byloje C-296/20

dėl *Bundesgerichtshof* (Federalinis teismas, Vokietija) 2020 m. gegužės 12 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2020 m. liepos 3 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Commerzbank AG

prieš

E.O.

TEISINGUMO TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen, teisėjai C. Toader (pranešėja) ir M. Safjan,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Commerzbank AG*, atstovaujamo *Rechtsanwalt* N. Tretter,
- Šveicarijos vyriausybės, atstovaujamos M. Schöll,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. Heller ir I. Zaloguin,

susipažinęs su 2021 m. rugsėjo 9 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

* Proceso kalba: vokiečių.

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo, pasirašytos 2007 m. spalio 30 d., kurios sudarymas Europos [b]endrijos vardu patvirtintas 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos sprendimu 2009/430/EB (OL L 147, 2009, p. 1; toliau – Lugano II konvencija), visų pirma jos 15 straipsnio 1 dalies c punkto ir 16 straipsnio 2 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Commerzbank AG* ir E.O. ginčą dėl skolos, susidariusios E.O. einamojoje banko sąskaitoje pereikvojus sąskaitos lėšas, grąžinimo.

Teisinis pagrindas

- 3 Kaip matyti iš „Informacijos apie 2007 m. spalio 30 d. Lugane pasirašytos Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo įsigaliojimo datą“ (OL L 138, 2011, p. 1), Lugano II konvencija tarp Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos įsigaliojo 2011 m. sausio 1 d.
- 4 Lugano II konvencijos II antraštinės dalies „Jurisdikcija“ 1 skirsnyje „Bendrosios nuostatos“ yra 2–4 straipsniai.
- 5 Šios konvencijos 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta:
„Laikantis šios konvencijos nuostatų, šios konvencijos privalančioje laikytis valstybėje nuolat gyvenantiems asmenims, neatsižvelgiant į jų pilietybę, bylos turi būti keliamos tos valstybės teismuose.“
- 6 Minėtos konvencijos 3 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:
„Šios konvencijos privalančioje laikytis valstybėje nuolat gyvenantiems asmenims bylos gali būti keliamos kitos šios konvencijos privalančios laikytis valstybės teismuose tik pagal šios antraštinės dalies 2–7 skirsniuose nustatytas taisykles.“
- 7 Lugano II konvencijos II antraštinės dalies 2 skirsnio „Speciali jurisdikcija“ 5 straipsnio 1 punkte numatyta:
„Šios konvencijos privalančioje laikytis valstybėje nuolat gyvenančiam asmeniui kitoje šios konvencijos privalančioje laikytis valstybėje byla dėl:
1. a) sutarties gali būti iškelta atitinkamos prievolės vykdymo vietos teismuose;
b) pagal šią nuostatą ir, jeigu nesusitariama kitaip, atitinkamos prievolės vykdymo vieta yra:
<...>
– teikiant paslaugas – šios konvencijos privalančioje laikytis valstybėje, kurioje paslaugos buvo arba turėtų būti suteiktos pagal sutartį;
c) a papunktis taikomas tuomet, kai netaikomas b papunktis;

<...>“

- 8 Lugano II konvencijos II antraštinės dalies 4 skirsnio „Jurisdikcija, susijusi su vartojimo sutartimis“ 15 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Bylose dėl sutarties, kurią asmuo, vartotojas, sudaro tokiam tikslui, kuris gali būti laikomas nesusijusiu su jo darbu arba profesija, jurisdikcija nustatoma vadovaujantis šiuo skirsniu, nepažeidžiant 4 straipsnio ir 5 straipsnio 5 punkto, jeigu:

<...>

- b) sutartis sudaryta dėl paskolos, kuri turi būti gražinta dalimis, arba dėl bet kurios kitos formos kredito, suteikto prekių pardavimui finansuoti; arba
- c) visais kitais atvejais – sutartis buvo sudaryta su šalimi, vykdančia komercinę arba profesinę veiklą šios konvencijos privalančioje laikytis valstybėje, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, arba kitu būdu tokią veiklą susiejanti su minėta valstybe ar keliomis valstybėmis, įskaitant pastarąją, ir jeigu minima sutartis yra priskiriama tokios veiklos sričiai.“

- 9 Šios konvencijos 16 straipsnio 2 dalyje nurodyta:

„Bylą vartotojui kita sutarties šalis gali iškelti tik šios konvencijos privalančios laikytis valstybės, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, teismuose.“

- 10 Šios konvencijos 17 straipsnyje nustatyta:

„Šio skirsnio nuostatų galima nesilaikyti tik pagal susitarimą, kuris:

1. sudarytas po to, kai kilo ginčas; arba
2. leidžia vartotojui kelti bylą teismuose, kituose nei nurodyti šiame skirsnyje; arba
3. sudarytas tarp vartotojo ir kitos sutarties šalies, kurių abiejų nuolatinė gyvenamoji vieta (buveinė) arba įprasta gyvenamoji vieta (buveinė) sutarties sudarymo metu yra toje pačioje šios konvencijos privalančioje laikytis valstybėje, ir kuris tos valstybės teismams suteikia jurisdikciją, jeigu toks susitarimas neprieštarauja minėtos valstybės įstatymams.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 11 *Commerzbank*, pagal Vokietijos teisę įsteigtos bendrovės, buveinė yra Frankfurte prie Maino (Vokietija).
- 12 2009 m. E.O., kurio nuolatinė gyvenamoji vieta buvo Dresdene (Vokietija), atidarė einamąją sąskaitą *Commerzbank* dukterinėje įmonėje, taip pat įsteigtoje Dresdene. Ji jam išdavė kreditinę kortelę.
- 13 2014 m. E.O. persikėlė gyventi į Šveicariją.
- 14 Iš apeliacinio teismo konstatuotų faktinių aplinkybių matyti, kad *Commerzbank* toleravo E.O. einamosios banko sąskaitos kreditavimą.

- 15 2015 m. sausio mėn. E.O. norėjo nutraukti verslo santykius su *Commerzbank*. Tuo metu einamojoje sąskaitoje buvo 6 283,37 EUR dydžio neigiamas likutis. E.O. atsisakė padengti šį trūkumą, nurodęs, kad šis susidarė dėl to, jog tretieji asmenys nesąžiningai pasinaudojo jo kredite kortele.
- 16 Po kelių nesėkmingų reikalavimų E.O. padengti aptariamą neigiamą likutį *Commerzbank* 2015 m. balandžio mėn. nutraukė „kredito teisinius santykius“, nutraukimui įsigaliojant iš karto, ir pareikalavo gražinti 4 856,61 EUR skolos likutį.
- 17 Kadangi E.O. negražino šio likučio, *Commerzbank* 2016 m. lapkričio mėn. pareiškė ieškinį *Amtsgericht Dresden* (Dresdeno apylinkės teismas, Vokietija), juo prašė priteisti E.O. sumokėti šią sumą.
- 18 Minėtas teismas atmetė šį prašymą kaip nepriimtina, motyvuodamas tuo, kad, atsižvelgdamas į dabartinę atsakovo gyvenamąją vietą Šveicarijoje, jis neturi jurisdikcijos. 2018 m. birželio 14 d. *Landgericht Dresden* (Dresdeno apygardos teismas, Vokietija) apeliacinėje instancijoje patvirtino pirmosios instancijos teismo sprendimą.
- 19 *Commerzbank* pateikė kasacinį skundą (*Revision*) prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 20 *Bundesgerichtshof* (Federalinis teismas, Vokietija) pabrėžia, kad jo nagrinėjamo skundo baigtis priklauso nuo Lugano II konvencijos 15 straipsnio 1 dalies c punkto ir 16 straipsnio 2 dalies išaiškinimo.
- 21 *Bundesgerichtshof* (Federalinis teismas) primena Teisingumo Teismo jurisprudenciją, kurioje jis išaiškino Lugano II konvencijos 15 straipsnio 1 dalį ir nustatė tris kumuliacines sąlygas, leidžiančias taikyti šią nuostatą. Pirma, sutarties šalis turi būti „vartotojas“, veikiantis su jo profesine veikla nesusijusiu tikslu, antra, verslininko ir tokio vartotojo sutartis turi būti iš tikrųjų sudaryta ir, trečia, tokia sutartis turi priklausyti kuriai nors iš minėto 15 straipsnio 1 dalyje nurodytų kategorijų.
- 22 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad šiuo atveju dvi pirmosios sąlygos yra įvykdytos. Dėl trečiosios sąlygos pažymėtina: kadangi pagrindinėje byloje nagrinėjamai sutarčiai netaikomi Lugano II konvencijos 15 straipsnio 1 dalies a ir b punktai, jai gali būti taikomas tik šios konvencijos 15 straipsnio 1 dalies c punktas.
- 23 Taigi minėtas teismas siekia išsiaiškinti, ar Lugano II konvencijos 15 straipsnio 1 dalies c punkte daroma prielaida, kad sutarties sudarymo dieną vartotojo kontrahentas vykdo tarpvalstybinę veiklą, ir primena, kad tuo metu, t. y. 2009 m., ir vartotojo, ir verslininko (per savo dukterinę įmonę) nuolatinė gyvenamoji vieta (buveinė) buvo Dresdene.
- 24 Tokiomis aplinkybėmis *Bundesgerichtshof* (Federalinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
 - „1. Ar Lugano II konvencijos 15 straipsnio 1 dalies c punktas turi būti aiškinamas taip, kad ketinant sudaryti arba sudarant sutartį vartotojo kontrahento komercinė arba profesinė veikla, kurią jis „vykdo“ šios konvencijos privalančioje laikytis valstybėje, kur yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, jau turi būti tarpvalstybinė, ar taip, kad ši nuostata taikytina ir siekiant nustatyti teismą, turintį jurisdikciją nagrinėti ieškinį tuo atveju, kai sutarties šalių

gyvenamoji vieta, kaip ji suprantama pagal Lugano II konvencijos 59 ir 60 straipsnius, sutarties sudarymo metu buvo toje pačioje šios konvencijos privalančioje laikytis valstybėje, o tarptautinis teisinių santykių pobūdis atsirado tik vėliau, po to, kai vartotojas persikėlė į kitą šios konvencijos privalančią laikytis valstybę?

2. Jeigu nebūtina, kad veikla sutarties sudarymo momentu būtų tarpvalstybinė, ar tuo atveju, kai vartotojas laikotarpiu nuo sutarties sudarymo iki ieškinio pareiškimo persikelia į kitą [Lugano II] konvencijos privalančią laikytis valstybę, Lugano II konvencijos 15 straipsnio 1 dalies c punktas, siejamas su 16 straipsnio 2 dalimi, bendrai užkerta kelią nustatyti jurisdikciją turintį teismą pagal Lugano II konvencijos 5 straipsnio 1 punktą, ar taikomas papildomas reikalavimas, kad vartotojo kontrahentas savo komercinę arba profesinę veiklą vykdytų ir naujoje vartotojo gyvenamosios vietos valstybėje arba kitaip tokią veiklą susietų su šia valstybe, o sutartis būtų priskirta tokios veiklos sričiai?“

Procesas Teisingumo Teisme

- 25 2020 m. liepos 22 d. Teisingumo Teismo pirmininko sprendimu bylos nagrinėjimas Teisingumo Teisme buvo sustabdytas, kol bus paskelbta nutartis byloje C-98/20, *mBank* (2020 m. rugsėjo 3 d. Nutartis *mBank* C-98/20, EU:C:2020:672).
- 26 2020 m. rugsėjo 7 d. procesas buvo atnaujintas.
- 27 Paskelbus šią nutartį, Teisingumo Teismo kanceliarija paklausė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo, ar jis norėtų palikti savo prašymą priimti prejudicinį sprendimą.
- 28 Atsakydamas 2020 m. spalio 6 d. raštu *Bundesgerichtshof* (Federalinis teismas) nurodė, kad atsiima antrąjį klausimą dėl Lugano II konvencijos 16 straipsnio 2 dalies, tačiau palieka prašymo priimti prejudicinį sprendimą pirmąjį klausimą, susijusį su šios konvencijos 15 straipsnio 1 dalies c punkto išaiškinimu.
- 29 Taigi kartu su prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo atsakymu buvo įteiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą.

Dėl prejudicinio klausimo

- 30 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmiausia patikslina, kad Vokietijos teismų tarptautinę jurisdikciją būtų galima pripažinti remiantis šios konvencijos 5 straipsnio 1 punktu tik tuo atveju, jeigu Lugano II konvencijos II antraštinės dalies 4 skirsnio nuostatos nebūtų taikomos.
- 31 Pirmiausia reikia priminti, pirma, kad, kaip Teisingumo Teismas nurodė 2017 m. gruodžio 20 d. Sprendime *Schlömp* (C-467/16, EU:C:2017:993, 37 punktas), Lugano II konvencija tarp Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos įsigaliojo 2011 m. sausio 1 d.
- 32 Taigi, nors sutartis pagrindinėje byloje buvo sudaryta iki šios datos, jos nutraukimas ir paskesnis ieškinys teisme yra vėlesni, o šios konvencijos taikytinumas neginčytinas.

- 33 Antra, pagal suformuotą jurisprudenciją Lugano II konvencijos nuostatomis, kurios iš esmės identiškos 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1), o prieš jį 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42), ir dar anksčiau 1968 m. Briuselio konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32) nuostatomis, išlieka reikšminga Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl šių Sąjungos teisės nuostatų aiškinimo (2019 m. gegužės 15 d. Nutarties *MC*, C-827/18, nepaskelbtos Rink., EU:C:2019:416, 19 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 34 Trečia, Lugano II konvencijos II antraštinės dalies 4 skirsnyje „Jurisdikcija, susijusi su vartojimo sutartimis“ yra 15 ir 16 straipsniai.
- 35 Lugano II konvencijos 15 straipsnyje nustatytos trys šio sprendimo 21 punkte primintos sąlygos, kurios turi būti įvykdytos, kad būtų taikytinas minėtas 4 skirsnis. Pagal jurisprudenciją šios sąlygos yra kumuliacinės, todėl jeigu viena iš trijų sąlygų neįvykdyta, jurisdikcija negali būti nustatyta pagal vartojimo sutartims taikomas taisykles (šiuo klausimu žr. 2020 m. kovo 26 d. Sprendimo *Primera Air Scandinavia*, C-215/18, EU:C:2020:235, 56 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 36 Kiek tai susiję su Lugano II konvencijos 16 straipsniu, Teisingumo Teismas neseniai priminė dėl Reglamento Nr. 1215/2012 18 straipsnio, kurio formuluotė iš esmės identiška šio 16 straipsnio formuluotei, kad sąvoka „vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta“ turi būti aiškinama kaip vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta ieškinio pareiškimo dieną (2020 m. rugsėjo 3 d. Nutarties *mBank*, C-98/20, EU:C:2020:672, 36 punktą).
- 37 Ketvirta, svarbu nepamiršti, kad dėl specialiųjų jurisdikcijos, susijusios su vartojimo sutartimis, taisyklių pažymėtina, kad jei, kaip šiuo atveju, ieškinį vartotojui pareiškia komercinės veiklos subjektas, tokia taisyklė, kaip nurodyta Lugano II konvencijos 16 straipsnio 2 dalyje, laikoma „išimtinės jurisdikcijos taisykle“, pagal kurią ieškinys gali būti pareikštas tik valstybės, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, teismuose (pagal analogiją žr. 2020 m. rugsėjo 3 d. Nutarties *mBank*, C-98/20, EU:C:2020:672, 26 punktą).
- 38 Į pateiktą klausimą reikia atsakyti atsižvelgiant į šias aplinkybes.
- 39 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Lugano II konvencijos 15 straipsnio 1 dalies c punktas aiškintinas taip, kad jame jurisdikcija apibrėžiama tuo atveju, kai verslininkas ir vartotojas, sutarties šalys, sutarties sudarymo metu nuolatinę gyvenamąją vietą (buveinę) turėjo toje pačioje šios konvencijos privalančioje laikytis valstybėje ir kai teisinių santykių užsienio elementas atsirado tik po šios datos, kai vartotojas persikėlė gyventi į kitą šios konvencijos privalančią laikytis valstybę; arba ar tokiu atveju pagal šią nuostatą reikalaujama, kad šio verslininko veikla būtų tarpvalstybinė nuo minėtos sutarties sudarymo.

- 40 Pagal suformuotą jurisprudenciją Teisingumo Teismo taikomi aiškinimo metodai reikalauja atsižvelgti ne tik į atitinkamos nuostatos formuluotę, bet ir į jos kontekstą bei aktą, kuriame ji įtvirtinta, siekiamus tikslus (šiuo klausimu žr. 2020 m. birželio 25 d. Sprendimo *A ir kt.* (Vėjo jėgainės Alteryje ir Nevelėje), C-24/19, EU:C:2020:503, 37 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 41 Pirma, pagal Lugano II konvencijos 15 straipsnio 1 dalies c punkto formuluotę vartotojas turi būti sudaręs sutartį su šalimi, „vykdančia komercinę arba profesinę veiklą šios konvencijos privalančioje laikytis valstybėje, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, arba kitu būdu tokią veiklą susiejančia su minėta valstybe ar keliomis valstybėmis, įskaitant pastarąją, ir jeigu minima sutartis yra priskiriama tokios veiklos sričiai“.
- 42 Kaip teigia Europos Komisija, iš šios nuostatos formuluotės nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nematyti, kad sutarties sudarymo dieną profesinė veikla būtinai turi būti susieta su kita valstybe nei verslininko buveinės valstybė. Be to, taip pat niekas nerodo, kad valstybė, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, turi būti kita valstybė nei ta, kurioje yra komercinę veiklą vykdančio kontrahento buveinė.
- 43 Taigi aiškiai reikalaujama tik to, kad komercinę veiklą vykdančias kontrahentas savo veiklą vykdytų valstybėje, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta.
- 44 Šią išvadą patvirtina Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl Lugano II konvencijai lygiaverčių teisės aktų. Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog taikomos vienodos jurisdikcijos taisyklės, nepaisant aplinkybės, kad sutarties sudarymo dieną vartotojo ir komercinės veiklos subjekto nuolatinė gyvenamoji vieta (buveinė) buvo toje pačioje valstybėje (šiuo klausimu žr. 2011 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *Hypoteční banka*, C-327/10, EU:C:2011:745, 22, 29, 30 ir 34 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 45 2013 m. lapkričio 14 d. Sprendime *Maletic* (C-478/12, EU:C:2013:735, 26 punktas) Teisingumo Teismas pakartojo suformuotą jurisprudenciją, pagal kurią jurisdikcijos taisyklių taikymas reikalauja užsienio elemento buvimo ir kad tarptautinis nagrinėjamų teisinių santykių pobūdis nebūtinai turi išplaukti iš to, kad ginčo esmė arba ginčo šalių atitinkama nuolatinė gyvenamoji vieta yra susijusios su keliomis susitariančiosiomis valstybėmis.
- 46 Reikia pažymėti, kad nors aplinkybėmis, kuriomis paskelbta 2020 m. rugsėjo 3 d. Nutartis *mBank* (C-98/20, EU:C:2020:672), pirmojoje valstybėje įsteigtas bankas turėjo filialą antrojoje valstybėje, kurioje sutarties sudarymo dieną taip pat buvo vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, neginčijama, kad toje byloje minėtas bankas nevykdė jokios profesinės ar komercinės veiklos trečiojoje valstybėje, kurioje vartotojas dabar gyveno, o ši aplinkybė nekliudė taikyti Reglamento Nr.°1215/2012 17 straipsnio 1 dalies c punkto, kurio nuostatos yra beveik identiškos Lugano II konvencijos 15 straipsnio 1 dalies c punkto nuostatoms.
- 47 Pirma nurodytų argumentų nepaneigia 2010 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *Pammer ir Hotel Alpenhof* (C-585/08 ir C-144/09, EU:C:2010:740) motyvai. Iš tiesų byla, kurioje priimtas šis sprendimas, buvo susijusi su sintagmos „sieti su“ aiškinimu tuo atveju, kai apie verslininko veiklą informacija buvo pateikta interneto svetainėje, ir su klausimu, ar pakanka vien interneto svetainės „prieinamumo“. Taigi iš minėto sprendimo negalima daryti išvados, kad iš esmės pagal Lugano II konvencijos 15 straipsnio 1 dalies c punktą profesinės ar komercinės veiklos vykdymas sudarant

sutartį būtina turi būti susijęs su kita susitariančiąja valstybe ir kad šis straipsnis negali būti taikomas, kai šios sutarties sudarymo dieną vartotojas nuolat gyvena toje pačioje valstybėje kaip ir komercinę veiklą vykdančio kontrahento buveinė.

- 48 Antra, kiek tai susiję su kontekstu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi Lugano II konvencijos 15 straipsnio 1 dalies a–c punktų palyginimu, teigdamas, kad pagal šios nuostatos c punktą sudarant sutartį reikalaujama užsienio elemento.
- 49 Šiuo klausimu, kaip pažymėjo ir Komisija, nė viename iš trijų Lugano II konvencijos 15 straipsnio 1 dalyje numatytų atvejų nenurodyta, kad vykdoma veikla būtina turėtų užsienio elementą sutarties sudarymo dieną.
- 50 Dėl minėtos konvencijos 15 straipsnio sisteminio aiškinimo reikia pabrėžti, jog iš jos 17 straipsnio 3 dalies matyti, kad jurisdikciją suteikia susitarimas, „sudarytas tarp vartotojo ir kitos sutarties šalies, kurių abiejų nuolatinė gyvenamoji vieta (buveinė) arba įprasta gyvenamoji vieta (buveinė) sutarties sudarymo metu yra toje pačioje šios konvencijos privalančioje laikytis valstybėje, ir kuris tos valstybės teismams suteikia jurisdikciją, jeigu toks susitarimas neprieštarauja minėtos valstybės įstatymams“.
- 51 Taigi, kaip išvados 76 ir 77 punktuose nurodė generalinis advokatas, tai, kad sudarant pagrindinėje byloje nagrinėjamą sutartį šalių nuolatinė gyvenamoji vieta (buveinė) buvo toje pačioje valstybėje, netrukdo taikyti Lugano II konvencijos II antraštinės dalies 4 skirsnio nuostatų, kaip antai jos 17 straipsnio 3 dalies.
- 52 Darytina išvada, kad pagal sisteminį Lugano II konvencijos II antraštinės dalies 4 skirsnio nuostatų aiškinimą nereikalaujama, kad nuo sutarties sudarymo verslininkas vykdytų tarpvalstybinę veiklą.
- 53 Trečia, dėl Lugano II konvencija siekiamo tikslo ir, atsakant į antrąjį *Commerzbank* prieštaravimą dėl jurisdikcijos taisyklių nuspėjamumo ir rizikos, kad vartotojas „pasiims su savimi“ apsaugą užtikrinantį teismą, svarbu nepamiršti, kad šios konvencijos nuostatomis siekiama ne reguliuoti sutarties struktūrą, o sukurti vienodas tarptautinės teismų jurisdikcijos taisykles (pagal analogiją žr. 2021 m. vasario 25 d. Sprendimo *Markt24*, C-804/19, EU:C:2021:134, 30 ir 32 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją), ir kad jos nenustatomos iki bylos iškėlimo (šiuo klausimu žr. 2020 m. rugsėjo 3 d. Nutarties *mBank*, C-98/20, EU:C:2020:672, 36 punktą).
- 54 Iš tiesų, priešingai, nei teigia ieškovė pagrindinėje byloje, reikia konstatuoti, kad, nepaisant galimo nuolatinės gyvenamosios vietos pakeitimo, vartotojo nuolatinės gyvenamosios vietos teismo jurisdikcijos taisyklė yra ne tik norminio integracijos proceso, kurio viena iš apraiškų yra Lugano II konvencijos taisyklės, rezultatas, bet ir atitinka įprastą jurisdikciją pagal atsakovo nuolatinę gyvenamąją vietą, nustatytą šios konvencijos 2 straipsnio 1 dalyje.
- 55 Galiausiai, ketvirta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi P. Schlosser ataskaita dėl 1978 m. spalio 9 d. Konvencijos dėl Danijos Karalystės, Airijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prisijungimo prie Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo bei dėl protokolo dėl Teisingumo Teismo įgaliojimų aiškinti šią konvenciją (OL C 59, 1979 p. 71, 161 punktą), teigdamas, kad tuo atveju, jeigu sudaręs sutartį vartotojas persikeltų nuolat gyventi į kitą valstybę, 1988 m. rugsėjo 16 d. Lugane sudarytos konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 319, 1988, p. 9), vadinamos „Lugano konvencija“, II antraštinės dalies 4 skirsnis „Jurisdikcija, susijusi su vartojimo sutartimis“ būtų taikomas šios

konvencijos 13 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytais atvejais (jo nuostatos perkeltos į Lugano II konvencijos 15 straipsnio 1 dalies c punktą), tik jeigu šioje nuostatoje numatytos sąlygos būtų įvykdytos naujoje gyvenamosios vietos valstybėje.

- 56 Reikia priminti, kad minėtos ataskaitos 161 punkte nurodyta, kad tai nėra absoliuti taisyklė, o jai taikomos išimtys. Šiame punkte, be kita ko, paaiškinamas šios taisyklės pagrindimas, susijęs su sunkumais dėl tarpvalstybinio sutarties sudarymo viešumo.
- 57 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad po šios ataskaitos paskelbimo sąlygos, susijusios su ryšių technologijomis, labai pasikeitė.
- 58 Bet kuriuo atveju, nors tokios ataskaitos turinys gali patvirtinti nuostatų, kurias Teisingumo Teismas turi išaiškinti, analizę, jis negali paneigti jų formuluočių.
- 59 Kaip matyti iš šio sprendimo 43–54 punktų, iš Lugano II konvencijos 15 straipsnio 1 dalies c punkto formuluotės, šios nuostatos konteksto ir šios konvencijos tikslo matyti, kad tos nuostatos taikymas siejamas tik su aiškia sąlyga, kad sutarties sudarymo dieną verslininkas kontrahentas vykdytų veiklą vartotojo nuolatinės gyvenamosios vietos valstybėje, o vėlesnis vartotojo nuolatinės gyvenamosios vietos perkėlimas į kitą susitariančiąją valstybę nekludo taikyti minėtos nuostatos.
- 60 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti: Lugano II konvencijos 15 straipsnio 1 dalies c punktas aiškintinas taip, kad šioje nuostatoje jurisdikcija nustatoma tuo atveju, kai verslininkas ir vartotojas, vartojimo sutarties šalys, šios sutarties sudarymo dieną nuolatinę gyvenamąją vietą (buveinę) turėjo toje pačioje šios konvencijos privalančioje laikytis valstybėje ir kai teisinių santykių užsienio elementas atsirado tik sudarius šią sutartį, nes vartotojas vėliau persikėlė gyventi į kitą šios konvencijos privalančią laikytis valstybę.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 61 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nusprendžia:

Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo, pasirašytos 2007 m. spalio 30 d., kurios sudarymas Europos [b]endrijos vardu patvirtintas 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos sprendimu 2009/430/EB, 15 straipsnio 1 dalies c punktą reikia aiškinti taip, kad šioje nuostatoje jurisdikcija nustatoma tuo atveju, kai verslininkas ir vartotojas, vartojimo sutarties šalys, šios sutarties sudarymo dieną nuolatinę gyvenamąją vietą (buveinę) turėjo toje pačioje šios konvencijos privalančioje laikytis valstybėje ir kai teisinių santykių užsienio elementas atsirado tik sudarius šią sutartį, nes vartotojas vėliau persikėlė gyventi į kitą šios konvencijos privalančią laikytis valstybę.

Parašai.